



## Естетична медицина



«Краса тілесних форм завжди збігається з поняттям про здорову силу про діяльність життєвої енергії»

Лев Миколайович Толстой

дикюрні салони, перукарні, кабінети з послугами косметолога та пластичного хірурга. Люди хворіли завжди, і чекали допомоги від медиків. Сучасна медицина дозволяє полікуватися та ще й зробити це гарно з естетичної точки зору. Зростає попит на подібні послуги, люди цікавляться новинками, жінки все більше дбають про свою чарівність і вдаються до будь-яких методик та віань. Власники подібних закладів намагаються бути найкращими у всьому – посадити клієнта у зручне м'яке крісло, огорнути світло пофарбованими стінами, увімкнути гарну музику, вгостити кавою чи чаєм, відволікти під час процедури приємною розмовою з посмішкою на вустах. І за цією зовнішньою оболонкою ми часто забуваємо про найголовніше – безпеку! Часто ми запитуємо, чи стерильний інструмент у майстра манікюру? Чи думаємо про те, якою розчіскою нам чешуть волосся в перукарні? Швидше, більшість схильна довіряти та надіятися, що з ним такого не станеться, що інфекція його омине. Однак, на превеликий жаль, сумна статистика демонструє нам високе число захворювання: стафілококи, дерматити, грибки, екземи, педикульоз, гепатит, СНІД – це далеко не повний список того, що може отримати внаслідок своєї професійної діяльності медик, і звісно – клієнт. У цьому аспекті стоматологічні клініки займають особливе місце. Загальновідомо, що серед лікувально-профілактичних закладів, в стоматологічних клініках та кабінетах спостерігається найвищий ризик зараження інфекційними захворюваннями. Не виняток і салони краси, звідки клієнт приносить іноді цілий букет дискомфорту та проблем.

Саме цій проблематиці ми присвятили п'ятий номер видання «Чиста правда».

Керівник асоціації «СОІК»  
Ольга Хеленюк

Немає у світі жодної людини, яка б не хотіла бути красивою. За статистикою, 20% свого життя ми приділяємо саме своїй красі, зовнішньому вигляду та здоров'ю. За останні 20-30 років галузь естетичної медицини стрімко набрала обертів в усьому світі і набула неабиякої популярності. В центрі уваги естетичної медицини звісно є людина та її зовнішність, що характеризує так звану фізичну красу. Напрямки, віання, еталони, стилі – це все поняття змінні та залежні від часу. Але здоров'я та безпечна краса залишається вічним та першочерговим.

Що ми включаємо в поняття «естетична медицина»? Це комплекс медичних послуг, метою яких є відновлення і збереження фізичної та моральної краси людини. Естетична медицина використовує найновіші наукові досягнення, ефективні методики та високо-

технологічні препарати для досягнення краси, омолодження, виправлення дефектів згідно загальноприйнятих уявлень про красу та вроду. Серед медичних галузей зовнішні естетичні проблеми людини вирішують, перш за все, дерматологія, косметологія, наномедицина, стоматологія, хірургічна стоматологія та щелепно-лицева пластична хірургія. Втім, зовнішня естетика неможлива без естетики внутрішньої, яку зумовлює загальний стан здоров'я людини, а це забезпечують загальна терапія, ендокринологія, імунологія, наномедицина та інші дисципліни. До найпоширеніших закладів естетичної медицини сьогодні можна віднести клініки пластичної хірургії, стоматологічні центри, салони краси, спасалони, тощо.

Важко сьогодні назвати число подібних медичних закладів. Останнім часом в Україні дуже активно та стрімко почали відкриватися стоматологічні кабінети, клініки, манікюрні, пе-

# Асоціація «СОІК» поцікавилася

Стоматологічна галузь одна із найбільш динамічних серед медичних професій. За визначенням фармацевтичної енциклопедії стоматологія (грец. stoma, stomatos – рот + logos – слово, вчення) – це фундаментальна галузь медицини, яка вивчає ріст і розвиток зубощелепної системи, причини виникнення аномалій, деформацій, розвиток та перебіг деструктивних процесів (карієс зубів), запальних, запально-дистрофічних процесів, новоутворень, травм порожнини рота, суміжних ділянок обличчя та шиї, а також розробляє методи їх діагностики, лікування та профілактики. Включає терапевтичну, хірургічну, ортопедичну стоматологію, ортодонцію, стоматологію дитячого віку, щелепно-лицьову хірургію, стоматологічне матеріалознавство, лабораторну (зубопротезну) техніку. Виділяють міждисциплінарні напрямки: пародонтологію, стоматологічну імплантологію, стоматоневрологію. Безперечно, кожен стоматологічний кабінет, клініка це в першу чергу лікарня, де обов'язковим є дотримання норм та проведення усіх профілактичних заходів. Так, у полі зору досліджень асоціації «СОІК» знаходяться такого типу медичні установи. Чотири стоматологічні клініки сьогодні входять до всеукраїнського реєстру закладів проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Серед них: Стоматологічна клініка «Медіна» м. Кіровоград, КЗ «Дніпропетровська стоматологічна поліклініка №1» (хірургічне та ортопедичне відділення), центр Швейцарської стоматології «Місто-Дент» м. Харків, стоматологічні амбулаторія ПП «Фенікс-дент» м. Шепетівка. Спеціалісти асоціації поспілкувалися із головними лікарями для того, аби дати відповіді на питання, які є на наш погляд актуальними та обговорюються сьогодні у медичних колах.

Нам випала можливість поспілкуватися із заслуженим лікарем України, лікарем вищої категорії Василишиною Мартою Володимирівною стосовно того, що є запорукою успішної роботи в галузі стоматології. Марта Володимирівна з 2001 року очолює Дніпропетровську стоматологічну поліклініку №1. Нещодавно поліклініка, а саме два відділення, отримали звання чистої та безпечної. Бесіду провів спеціаліст асоціації «СОІК» Махотін Дмитро. Він задав їй подібні запитання. Бесіду висвітлюємо на сторінки видання.

**Дмитро:** На Вашу думку, що є запорукою успішної роботи в галузі стоматології?

**Марта Володимирівна:** Працівники нашого закладу дуже серйозно відносяться до виконання своїх обов'язків, тому девіз нашої поліклініки: «Відноситись до пацієнтів так, як хотілося щоб відносились до Вас»

**Дмитро:** Як Ви вважаєте, якими основними принципами керується лікар стоматолог?

**Марта Володимирівна:** Це, насамперед, сучасні методи обстеження, сучасні методи лікування та профілактика стоматологічних захворювань.

**Дмитро:** Марта Володимирівна, які профілактичні заходи потрібно проводити для безпеки персоналу?

**Марта Володимирівна:** Порожнина рота вважається самим забрудненим місцем в організмі людини, тому лікар стоматолог та інший медичний персонал завжди повинен дотримуватися правил гігієни, асептики та антисептики. Для забезпечення профілактики інфікування медичних працівників у закладі суворо контролюють використання засобів індивідуального захисту та дезінфекції.

**Дмитро:** Як захистити пацієнта під час прийому у стоматолога?



**Марта Володимирівна:** Це дуже важливе питання. Насамперед це кропітка праця всіх ланок від молодшого персоналу до головного лікаря. Та кожен на своєму етапі відчуває значимість та відповідальність перед пацієнтом. Молодший медичний персонал проводить необхідну обробку поверхонь. Медичні сестри контролюють якість матеріалів для проведення прийому. Лікарі проводять захист пацієнта. Тобто всі зацікавлені у проведенні якісного лікування.

На всіх ланках використовуються сучасні європейські підходи та методи щодо організації безпечного прийому пацієнта.

*У розмові також брала участь головна медична сестра – Павлющик Марія Геннадіївна, яка очолює роботу молодшого медичного персоналу.*

**Дмитро:** Марія Геннадіївна Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» для Вашого закладу це – ...?

**Марія Геннадіївна:** На мій погляд це дає додаткову відповідальність перед пацієнтами та дисциплінує персонал. Ми відчуваємо себе у команді професіоналів, яким не байдуже ставлення до прийому пацієнтів, до умов праці, та забезпечення санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму.

**Дмитро:** Чи відбулися зміни після вручення відзнаки?

**Марія Геннадіївна:** Так. Дійсно, коли ми тільки знайомились зі спеціалістами «СОІК», ми дізнавались про нові технології які нас дуже зацікавили:

1. Контроль методики обробки рук зі спеціальним обладнанням;
2. Це і методи проведення професійного прибирання приміщень;
3. Методи самоконтролю проведення прибирання та ін..

Та на даний час ми вже працюємо з новими технологіями контролю та дуже задоволені результатом, тому що європейські стандарти чистоти та гігієни дуже допомагають у вирішенні актуальних питань боротьби з внутрішньо лікарняною інфекцією.



Результатом ще одного інтерв'ю хочемо поділитися на сторінках нашого видання. Спеціаліст асоціації «СОІК» Ольга Хеленюк мала чудову можливість зустрітися із директором ПП «Фенікс-дент» паном Григорієм. Бесіда виявилася досить цікавою..

**Ольга:** Григоріє Васильовичу, що на Вашу думку є запорукою успішної роботи в галузі стоматології?

**Григорій Васильович:** Це питання, відповідь на яке хотів би знати, мабуть, кожен практикуючий лікар чи керівник клініки. І попри очевидну, на перший погляд, простоту цього питання, відповіді на нього кількома словами не можливо. Якщо схематично, як на мене, то запорука успіху лежить у площині гармонійного поєднання таких аспектів: людина, якість та безпека лікування, постійне самовдосконалення, злагодженість дій. Питання професіоналізму, якості матеріалів, обладнання в даній розмові я виношу за дужки, як таке, що саме по собі зрозуміле. Отже коротко на цих аспектах. Людина. Стоматологія – це діяльність у сфері послуг і відноситься до типу «людина – людина». А тому, вміння належним чином комунікувати відіграє неабияку роль в процесі надання послуги, її просуванні. Якість та безпека. Людина, йдучи на прийом до стоматолога, як правило переслідує дві цілі: подбати про своє здоров'я і при цьому задовольнити свої (а інколи і суспільні чи групові) естетичні вподобання. Інколи так буває, що ці цілі можуть між собою конфліктувати. Для прикладу, так модне нині відбілювання зубів. Не завжди ця процедура є безпечною для пацієнта. І лікар повинен не йти на поводу просто побажань пацієнта, а в першу чергу дбати про його здоров'я. Крім того, питання якості і безпеки медичної послуги має бути наріжним каменем у діяльності лікаря. І якщо в силу різних причин (в т.ч. і об'єктивних) гарантувати результат лікування неможливо, лікар повинен чесно і відкрито пояснити пацієнтові. Постійне самовдосконалення. Ми живемо в дуже цікавий та динамічний час, коли зміни відбуваються з надзвичайною швидкістю. І досить часто знання отримані сьогодні, завтра вже можуть бути не зовсім актуальними. А тому, лікар повинен завжди працювати над собою, бути в курсі нових розробок, досліджень і методик. Злагодженість дій. На сьогодні результат стоматологічного лікування залежить не лише від кваліфікації та якості роботи безпосередньо лікаря. Як правило, успіх стоматологічного лікування це результат командної роботи лікаря, його асистентів, зубного техника, медсестер. І якщо всі вони (самі по собі висококласні спеціалісти у своїй галузі) не зможуть досягнути такої координації своїх дій, при якій достатньо лише погляду, щоб всі зрозуміли, що і як в тій ситуації потрібно робити, їхній індивідуальний професіоналізм не зможе розкритися в повній мірі і не зможе гарантувати якість кінцевого результату роботи. В цьому плані, мені дуже імпонують слова, які я прочитав в одній із книг Дена Кеннеді, щоб бізнес був успішним потрібно працювати не в ньому (в бізнесі), а над ним.

**Ольга:** Назвіть три основних принципи, якими повинен керуватися лікар стоматолог

**Григорій Васильович:** Цікаве питання. Якщо так говорити на вскидку, то, мабуть, 1) постійне професійне самовдосконалення, 2) не нашкодити пацієнтові, 3) професійна незалежність. Про перший названий принцип я вже говорив раніше. Щодо не нашкодь. Стоматологія сьогодні – це платні послуги. І, на жаль, так буває, що у гонитві за доходом деякі лікарі за основу беруть не кінцевий результат для пацієнта, а свою сьогоднішню вигоду, пропонуючи, наприклад дорожчу послугу там, де такого са-

мого результату можна було би досягнути і за менші кошти, чи коли лікар, намагаючись не втратити пацієнта, що прийшов до нього, береться за лікування тої клініки, з якою йому в силу відсутності довіди чи інших причин не справитися, замість того, щоб відправити такого пацієнта у спеціалізований заклад. Як на мене це не вірний підхід. Всі гроші заробити все рівно не можна. Професійна незалежність. Кожна паталогія має свій алгоритм, свої стандарти лікування. Так буває, що на лікаря інколи можуть тиснути чи пацієнти, чи якісь інші особи чи обставини, щоб лікар відійшов від стандартів (наприклад щодо термінів лікування тощо), але лікар повинен вміти протистояти таким обставинам.

**Ольга:** Пане Григорій, якими повинні бути профілактичні заходи для безпеки персоналу в стоматологічній клініці, кабінеті? Які використовуєте Ви у своїй клініці?

**Григорій Васильович:** Лікарі-стоматологи відносяться до тієї категорії медичних працівників, які найбільше піддані небезпеці ВЛІ (я десь зустрічав цифру, що до 38% випадків ВЛІ реєструють саме у стоматологів). А тому, профілактика для персоналу це одна із актуальних проблем сьогодення. На базі нашого медичного центру можна виділити наступні кроки: сучасне, якісне обладнання та інструменти, чіткий контроль за виконанням медичним персоналом вимог з безпеки праці плюс жорсткий контроль за дотриманням у закладі вимог по забезпеченню санітарно-гігієнічних вимог і стандартів. Стосовно останніх двох пунктів, то тут не може бути якихось компромісів. Адже, ці правила писалися ціною чийогось здоров'я. Хочемо ми того чи ні, але коли людина працює в небезпечних умовах, з часом притуплюється відчуття небезпеки. І адміністрація закладу, повинна приділяти максимум зусиль і наполегливості, щоб це відчуття небезпеки не зникло.



**Ольга:** Як захистити пацієнта під час прийому у стоматолога? Як це відбувається у Вас в закладі?

**Григорій Васильович:** Це питання значною мірою пов'язане і з питанням захисту персоналу клініки, про що ми говорили раніше. Це знову ж такі якісне обладнання, інструментарій та матеріали, це своєчасне та якісне прибирання приміщення, дезінфекція та стерилізація інструментарію, неухильне виконання медичним персоналом вимог санітарних норм і правил (в т.ч. і використання одноразових рукавичок, і правильна обробка рук лікаря антисептиками, і своєчасна заміна робочого одягу і багато іншого). В нашому закладі ми налагодили чіткий і внутрішній, і зовнішній контроль за дотриманням сан-епідемічного. Головна сестра медична здійснює постійний контроль за виконанням персоналом вимог інструкцій (в т.ч. із використанням спеціальних маркерів, які дозволяють перевірити якість приби-

рання), не рідше одного разу в місяць питання дотримання сан-епідемічного аналізуються на нарадах, які я проводжу. І не рідше одного разу в квартал, ми проводимо зовнішній контроль (лабораторія СЕС).

**Ольга:** Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» для Вашого закладу – це...

**Григорій Васильович:** В першу чергу – це перевірка самого себе. Рутина затьмає. Людина побудована таким чином, що з часом вона звикає до всього. І власне для того, щоб не варитися і своєму власному соку, щоб не жити і у полоні своїх ілюзій та звичок, і повинен проводитися зовнішній аудит. Адже стороннє око завжди побачить значно більше, а тим більше якщо це око фахівця. Крім того, отримання такого статусу – це і стимулювання медичного персоналу відповідати цьому статусу.

**Ольга:** Чи відбулися зміни у роботі закладу після вручення відзнаки?

**Григорій Васильович:** Важко сказати, адже пройшло не так багато часу від дня вручення відзнаки. Видимих змін, мабуть не відбулося. Можна говорити про зміни у ставленні до своєї роботи. Адже моральне стимулювання (а у цьому випадку мова йде про моральне заохочення – визнання належної роботи медперсоналу) це досить важлива річ у підвищенні мотивації роботи.

**Ольга:** Якою буває реакція пацієнтів на табличку при вході?

**Григорій Васильович:** Як правило спокійною, принаймні не виявляють свого ставлення. З перших днів нашої діяльності ми взяли курс на створення комфортних та безпечних умов нашим пацієнтам. А тому, мабуть, поява такої таблички при вході сприймається нашими пацієнтами як щось належне та очевидне.

## Тягь легенд про «небезпечну» красу!

Самі древні джерела повідомляють нам дивні відомості: перукар був найважливішою людиною свого племені. Він був і знахарем, і священиком. Древня людина була дуже забобною, і доісторичні племена вірили, що і добрі, і злі духи проникають в кожну людину через волосся. Вигнати злих духів з людини можна було, на їх думку, тільки зістригаючи його волосся. А якщо врахувати те, що біля кожного племені був свій обряд вигнання злих духів через стрижку, то стає ясно, що перукар був незамінним членом співтовариства. До того ж, перукарі призначали на ці ритуальні дні всі одруження і хрестили всіх дітей. Вони були головними фігурами в релігійних церемоніях. Під час таких церемоній волосся людей було не зібране і лежало на плечах, щоб не перешкоджати виходу злих духів. Після ритуальних танців перукарі зістригали людям волосся у дусі моди племені, а потім зачісували їх назад так сильно, щоб злі духи не могли проникнути в людину, а добрі духи не могли вийти. Такі перукарські традиції були поширені в Древній Азії. При цьому, практично скрізь, де існували легенди і забобони про волосся, перукарі процвітали. І в наші дні в Індії продовжують своє існування забобони про волосся, і ті, хто вміє робити стрижки і зачіски, мають великий авторитет. Авторитетність майстрів зростає і в наші часи, але клієнти стають більш вимогливими та прискіпливими, тому майстер має бути озброєний всіма новітніми технологіями, добре орієнтуватись у виборі дезінфікуючих засобів для знезараження інструментарію, підпорядковуватись чинним наказам для якісного обслуговування клієнта.

Всі ми є потенційними клієнтами, або пацієнтами того чи іншого закладу, і звичайно головним пріоритетом при отриманні послуг є збереження здоров'я. Про це має пам'ятати майстер естетичної медицини.

Кожен з нас принаймні один раз відвідував салон краси чи перукарню, але не всі знають, з якою небезпекою ми можемо зіткнутися. Є більш ніж 100 патогенних мікроорганізмів, які можуть стати причиною інфікування в са-

лоні краси. Випадки зараження клієнтів в салонах краси бактеріальними грибовими та паразитарними захворюваннями описані в українській та іноземній літературі. Навіть не зважаючи на те, коли випадки зараження в салонах краси інфекціями констатовані не були, багато клієнтів чули про ймовірність зараження, висловлювали претензії салонам їх міста, стверджуючи, що були інфіковані вірусом гепатиту С саме після одержання косметичних послуг. Чесно кажучи, пошук «безпечної краси» тривав у мене один рік. Я маю припущення, що таких випадків маса і коли майстер організує безпечну роботу з клієнтом він автоматично заручиться його довірою. Джерелом для моєї статті стала інформація, яку я отримала під час проведення семінарів для майстрів салонів краси. Звісно за основу я використала діючий нормативний акт «Державні санітарні правила та норми для перукарень різних типів ДСПІН 2.2.2.022-99». Пропоную розглянути декілька легенд, що з'явилися в процесі роботи над тематикою. Вони продемонструють позицію як майстра так і клієнта.

### Легенда 1. «Через ножиці та гребінці грибок не може передаватися».

Давайте поглянемо на цю проблему більш глибоко. Вважати, що грибок заражає тільки стопу людини є великою помилкою. Три найпоширеніші грибових захворювання, які вражають шкіру голови і волосся: парша, мікроспорія та трихофітія (лишай), і вони часто зустрічаються у волосся і шкірі голови.

Лікування грибка волосся не є легким завданням, це супроводжується дискомфортом для пацієнта і його оточення. Справа в тому що грибок у волосся з'являється в наслідок інфекції. Тому хворий, який сам цього не бажає, перетворюється у її носія. Грибком заражаються усі предмети домашнього ужитку: одяг, рушники, гребінці, ножиці.

Усвідомивши суть проблеми, давайте вирішимо, що слід робити відповідно нормативам документу «Державні санітарні правила та норми для перукарень різних ти-

пів ДСПІН 2.2.2.022-99», положення 7.7: «Інструменти після кожного використання підлягають обов'язковому знезараженню дезінфектантами, що мають позитивний висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи, і наступній стерилізації. Для цього:

а) ножиці після використання необхідно дезінфікувати, механічно очищати, промивати проточною водою та стерилізувати;

б) інструменти і предмети з пластичних мас – щітки, гребені після використання необхідно дезінфікувати, механічно очищати і стерилізувати. Рекомендується застосування засобів, призначених для дезінфекції і стерилізації виробів з пластмаси;

г) електричні машинки – після використання ріжучу частину необхідно дезінфікувати, механічно очищати та стерилізувати, корпус протирати дезрозчином;

д) затискачі і бігуді – після використання обробляються дезрозчином, механічно очищаються, мийються теплою водою після кожного клієнта;

### Легенда 2. «Інструменти після манікюру, педикюру, татуювання можна обробити спиртовмісними дезінфектантами і цього буде достатньо».

Під час проведення манікюру на два відвідування трапляється одна травма шкірного покриву, а кожна 24-та травма супроводжується гнійним ускладненням. Під час педикюру ускладнення виникають після кожної четвертої травми. Ми розуміємо, якщо порушена цілісність шкіри і інструмент був недостатньо знезараженим після попереднього клієнта виникає реальна загроза інфікування пацієнта.

Гепатит В – це в загальному парантеральний спосіб зараження, тобто не через шлунково-кишковий тракт, а



## Модель налагодження системи гігієни у клініках естетичної медицини

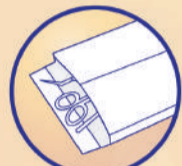
ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



**ОБ'ЄКТИ  
ОСОБЛИВОЇ  
УВАГИ**



Руки



Інструменти



Поверхні



Відпрацьований  
матеріал

### Бути здоровим — це так красиво!!! Гігієна рук персоналу та клієнтів

#### Обробка рук спиртовмісними засобами



**Коли?**  
Завжди перед та після контакту з відвідувачем (пацієнтом)



**Чим?**  
АХД 2000 ультра, Стерізол-антисептик та інші



**Навіщо?**  
Щоб захистити себе та відвідувачів від страшного інфікування



#### Професійне миття рук



**Коли?**  
Завжди, коли руки явно забруднені



**Чим?**  
Бланідас софт Дез, Ваза софт, Стерізол рідке мило, та інші



**Навіщо?**  
Щоб змити бруд та забезпечити безперешкодне потрапляння антисептику на руки



#### Безпечне висушування рук



**Коли?**  
Завжди після миття



**Чим?**  
Одноразові паперові рушники у закритому диспенсері



**Навіщо?**  
Багаторазові волокнисті рушники стають вологими одразу після першого використання, а це прямий шлях до передачі грибку на Вашу шкіру



#### Ефективний догляд



**Коли?**  
Завжди, впродовж дня, коли є вільна хвилинка



**Чим?**  
Майола Н-5 крем, Стерізол-крем, та інші



**Навіщо?**  
Попередити розтріскування, подразнення, виникнення професійних дерматитів



АСОЦІАЦІЯ «СЛУЖБА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ». Всеукраїнський проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

**Інструменти дезінфікують після кожного відвідувача!**



## Дезінфекція, очищення та стерилізація інструментів

ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



Інструменти у клініках естетичної медицини поділяють на:



Критичні



Напівкритичні



Некритичні

#### КРИТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

Критичні інструменти обов'язково підлягають замочуванню у робочий розчин. Стерилізують інструменти тільки методом занурення у стерилізуючий розчин. Шафи з ультрафіолетовими випромінювачами не використовують для стерилізації критичних інструментів. Майстер повинен мати щонайменше 2 набори інструментів, для забезпечення ефективної дезінфекції.

**Засоби стерилізанти**  
Бланідас оксидез, Бланідас Актив та інші



#### НАПІВКРИТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

Напівкритичні та некритичні інструменти знезаражують за допомогою готових спиртовмісних засобів спеціально розроблених для галузі естетичної медицини.

**Засоби для швидкої дезінфекції**  
Аеродезин, Лізоформін Плюс піна, АХД 2000 експрес, АХД 2000 експрес (серветки), Хоспісепт серветки ультра, Мікроцид АФ та інші



#### ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ОБРОБКИ ІНСТРУМЕНТАРІЮ В КЛІНІКАХ ЕСТЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ



АСОЦІАЦІЯ «СЛУЖБА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ». Всеукраїнський проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».



## Дезінфекція поверхонь, обладнання, апаратури

ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



### ОСНОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

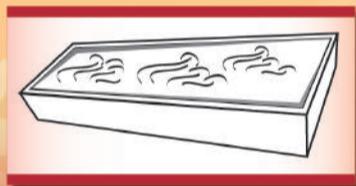
- Дезінфекцію поверхонь у клініках естетичної медицини проводять щодня. В кінці робочої зміни дозволяється очищувати поверхні за допомогою професійних засобів для чищення без вмісту дезінфікуючих добавок.
- Після стрижки, волосся не підмітають, а обережно збирають у одноразовий пакет для подальшої утилізації.
- Для висушування волосся використовують одноразові рушники.
- Для забезпечення приємного перебування клієнтів та персоналу у закладі не рекомендують використовувати засоби на основі хлору, які викликають подразнення слизових.
- Поверхні дезінфікують після кожного відвідувача. Перукарські накидки використовують одноразово, після чого дезінфікуються та перуться.



Стіл перукаря, місце для манікюру та педикюру, стіл для косметичних процедур, масажну кушетку – обробляють засобами для швидкої дезінфекції (Аеродезин, АХД 2000 експрес (серветки), Хоспісепт серветки ультра та інші).



Ванночки для манікюру та педикюру, ванни та джакузі, лави у саунах, джакузі, солярії обробляють одразу після використання методом розпилення засобів для швидкої дезінфекції (Лізоформін Плюс піна та інші).



У басейні постійно контролюють рівень забруднення і при необхідності знезаражують воду хлорними таблетками (Бланідас 300, Жавель хлорні таблетки та інші).

АСОЦІАЦІЯ «СЛУЖБА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ». Всеукраїнський проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».



## Дезінфекція відпрацьованого матеріалу

ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



➤ Згідно з Лондонською інструкцією по відходам 1988 р. медичні відходи – це будь-які відходи, що цілком або частково складаються з тканин людини або тварин, крові та інших біологічних рідин людини, екскрементів, наркотиків або інших фармацевтичних продуктів, бинтів чи одягу або предметів медичного догляду, шприців, голки та інших гострих предметів, які були у контакті з кров'ю або екскрементами, і, якщо їх не знешкоджувати, можуть бути небезпечними для будь-якої людини, що контактує з ними. Згідно з даною інструкцією всі відходи розподіляються за їхньою епідеміологічною, токсикологічною і радіологічною небезпечністю на п'ять класів (А, Б, В, Г, Д).



\* Спеціальний контейнер, пластиковий пакет, стійкий до високих температур

\*\* Безпечний контейнер, що не проколюється водонепроникний

АСОЦІАЦІЯ «СЛУЖБА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ». Всеукраїнський проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

# Обробка стоматологічного інструментарію. Про що потрібно пам'ятати!

Серед великої кількості соціально-економічних проблем інфекційна безпека пацієнтів та медичного персоналу займає пріоритетне місце. Це безпосередньо має вплив на якість лікування в цілому. Стоматологія тут не виняток. Немає жодної людини на Землі, яка б не була пацієнтом у лікаря-стоматолога. Сьогодні різні стоматологічні клініки та кабінети набули поширення та популярності. В умовах здорової конкуренції кожен прагне бути кращим. В той же час в процесі практичної діяльності лікарів-стоматологів, зубних лікарів та зубних техніків часто виявляється неадекватне застосування профілактичних заходів, методів дезінфекції та стерилізації. Це все призводить до того, що відбувається інфікування як пацієнтів так і медичного персоналу. Статистика свідчить, що серед усіх медичних працівників найбільший відсоток внутрішньо-лікарняного інфікування реєструється у лікарів-стоматологів – 38%. Інфекційне зараження є значним чинником ризику в стоматологічних клініках через імовірне перенесення мікроорганізмів кров'ю або слиною в процесі прямого контакту з пацієнтом або непрямим контактом через медичне обладнання. Стоматологічне обладнання, таке як бори, наконечники, стоматологічні установки, сприяють рознесенню мікрофлори порожнини рота пацієнтів у повітря, предмети навколишнього середовища.

Що може забезпечити безпеку пацієнта та стоматолога під час прийому? В першу чергу дотримання нормативних актів з дезінфекції і стериліза-

ції виробів медичного призначення та інших об'єктів стоматологічного прийому, обізнаність змісту цих актів, чітке виконання алгоритмів. Однак, потрібно визнати, що сьогодні має місце негативна практика: дезінфікуючі засоби використовуються не адекватно, або зовсім не використовуються. Дуже часто в стоматологічних кабінетах ігнорують положення наказів та нормативів, застосовують не прийнятні та застарілі методи дезінфекції та стерилізації медичних виробів, не враховуючи їх склад, функціональне призначення і особливості конструкції. З іншого боку, трапляються протиріччя між методичними рекомендаціями, які видаються на місцевому рівні, і галузевими стандартами з обробки деяких медичних виробів (стоматологічні наконечники, стоматологічні дзеркала та ін.). Окрім цього, український ринок антисептичних та дезінфікуючих засобів сьогодні демонструє широку лінійку різних по складу та дії антимікробних препаратів, тому медичні працівники часто зіштовхуються із проблемою вибору.

Тому судячи з вищевказаного, дуже важливим завданням під час проведення комплексу профілактичних і протиепідемічних заходів є забезпечення закладів охорони здоров'я сучасним дезінфекційним і стерилізаційним обладнанням, яке відповідає встановленим вимогам безпеки, якості та ефективності. Особливо актуально в стоматології використання апаратури для достерилізаційного очищення інструментів. Маленькі розміри виробів, складна конструкція, великий потік інструментів не завжди дозволяють провести якісне очищення руч-

ним способом, тому краще механізувати процес і використовувати ультразвукові установки. Вони широко представлені на сучасному ринку стерилізаційного обладнання. Деякі моделі ультразвукових ванн при умові використання дезінфектантів з м'яким ефектом, дозволяють поєднати дезінфекцію та достерилізаційну обробку в один процес. Це призводить до зниження тимчасових витрат на обробку ВМП та економії дезінфектантів, а так само значно підвищують якість обробки. Великою проблемою в стоматології є повноцінна обробка наконечників. В силу своєї складної конструкції, важкодоступній для очищення, використання різних матеріалів в конструкції, не завжди витримують високі температури, і частого використання в роботі, даний інструмент вимагає особливого підходу до дезінфекції та стерилізації.

Звісно, усі вищевказані процеси повинні проходити за умови розуміння повноти проблематики та небезпеки, яка підстерігає кожного не вибірково. Кожен лікар-стоматолог, медичний працівник клініки повинен висловлений в свій час Всесвітньою організацією охорони здоров'я: основне вирішення проблеми внутрішньолікарняних інфекцій – це усвідомлення небезпеки, навчання, розуміння та дотримання правил протиепідемічного режиму.

Асоціація «СОІК» розробила зручну для використання та розуміння схему замочування виробів медичного призначення.

## ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ОБРОБКИ ВИРОБІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ІНСТРУМЕНТАРІЮ В СТОМАТОЛОГІЧНІЙ КЛІНІЦІ

ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



1 Провести гігієнічну обробку рук  
На сухі руки одягнути рукавички



2 Налити воду у ємність для дезінфекції  
Додати необхідну кількість концентрату згідно методичних рекомендацій



3 Інструменти в розкритому і розібраному вигляді повністю занурити в розчин дезінфектанту.  
Щоб занурити легкі вироби використайте фіксуючу пластину



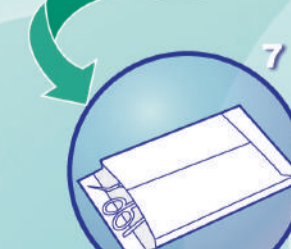
4 Щільно закрити ємність кришкою.  
Витримати час експозиції згідно з методичними рекомендаціями



5 Достерилізаційна очистка.  
Використайте окрему ємність.  
(При відсутності забруднення біологічними рідинами та кров'ю допускається поєднана дезінфекція та достерилізаційне очищення)



6 Стерилізація: сухі, очищені інструменти в розкритому вигляді розкласти на решітці стерилізатора  
Хімічна стерилізація: Для стерилізації використовують спеціальні ємності, які двократно продезінфіковані.



7 Зберігати інструменти в УФ-випромінювачі чи крафт пакетах  
Увага: незапаковані /незагорнуті інструменти не є стерильними

## Тв'ять легенд про «небезпечну» красу!

через кров. І, природно, цей вірус дуже стійкий до дезінфікуючих засобів. Він витримує і протистоїть високим температурам, тому відсутність адекватної обробки підвищує ймовірність інфікування.

Окрім гепатиту В існує можливість зараження ВІЛ-інфекцією, якщо попередній клієнт носій ВІЛ/СНІД. Ризик в цьому випадку буває значно меншим. Цей вірус є нестійким до факторів навколишнього середовища та наявність будь-яких дезінфікуючих заходів призводить до його смерті. Однак, якщо на інструменті є крапля крові, то не виключена можливість інфікування. Грибкові захворювання – це група поверхових і глибоких мікозів. Тут можливе інфікування через інструментарій.

Відтак, розклавши все по полицях, ми розуміємо, що просто «побризкати» інструмент це не ефективно, більше того, це великий ризик. З метою профілактики захворювань, що передаються через кров, необхідно використовувати тільки стерильний інструмент. При цьому вони повинні пройти повний цикл дезінфекції, до стерилізаційного очищення та стерилізації. Деякі майстри щиро вірять, що вплив ультрафіолетового опромінення у шафках-стерилізаторах призведе до стерилізації, хоча в дійсності такі камери призначені лише для зберігання інструменту, який пройшов весь цикл обробки.

Більшість салонів краси оснащені гласперленовими стерилізаторами. У цьому випадку не можна допустити коливання температури та перевантаження стерилізатора, і звичайно ж не забувати про перші кроки обробки: дезінфекцію та очистку.

Ще раз звернемося за допомогою до санітарних правил:

в) інструменти для манікюру після використання необхідно дезінфікувати, механічно очищати, промивати проточною водою та стерилізувати;

е) змінні насадки для обладнання в косметологічних і педикюрних кабінетах після використання необхідно дезінфікувати, механічно очищати та стерилізувати;

і) інструментарій для виконання татуажу та перманентного макіяжу, які повинні проводитися лише в косметологічних кабінетах, після використання необхідно дезінфікувати, промивати проточною водою, механічно очищати і стерилізувати. Фарби та апарати, що використовуються для виконання татуажу, повинні бути дозволені до застосування органами, установами чи закладами державної санітарно-епідеміологічної служби.

### Легенда 3. «Ванночки після педикюру можна мити миючим засобом»

Відлущений епідерміс, в якому є мікоз може викликати грибкові захворювання. В даному випадку це і ємкості і ванночки. В цій ситуації предмети з пластику повинні бути продезінфіковані, механічно очищені та простерилізовані. Рекомендують використовувати розчини для дезінфекції і стерилізації пластмасових виробів.

### Легенда 4. «Використовувати миючий засіб для дезінфекції і до стерилізаційного очищення».

ДСПІН 2.2.2.022-99, положення 7.4 «Для дезінфекції приміщень і інструментарію дозволяється використання дезінфекційних засобів, які мають позитивний висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи, виключно відповідно до методичних вказівок по їхньому застосуванню. Процентне співвідношення і час експозиції встановлюються у відповідності з інструкцією щодо застосування даного препарату. Допускається застосування засобів, призначених для одночасної дезінфекції і стерилізації при наявності позитивного висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи».

Перш за все це полегшить процес обробки і дасть бажаного результат для інструмента.

### Легенда 5. «Однієї обробки рук достатньо для роботи з клієнтом»

Звернемося до пункту 7.1, в якому йдеться про те, що перед процедурами з кожним новим відвідувачем майстер повинен вимити руки з милом, нігті повинні бути чистими. Тут хотілося б відмітити деякі особливості.

Потрібно розуміти, що від частого миття та інших факторів, з якими ми стикаємося щодня, ми отримуємо такі проблеми шкіри:

- зневоднення гідроліпідної мантії (зневоднення, видалення масел з шкіри, і зміщення рН-рівня);
- розчинення вологозв'язуючих компонентів (природні зволожуючі фактори) стратум корнеум;
- набухання шкіри (проникнення шкідливих речовин, стає більш легким).

Цілий ряд проблем, тому варто звернутися до давно знайомим для нас антисептикам.

Антисептик – це речовина, яка запобігає зростання кількості мікроорганізмів, особливо бактерій. Засіб обов'язково повинен мати позитивний висновок Державної санітарно-гігієнічної експертизи, містити у складі етиловий спирт, відсоток якого перевищував би 65%. Професійні антисептики бувають різних варіантів і форм (рідина, гель), додаткові компоненти (молочну кислоту, пантенол т. д.), що в комплексі забезпечує м'якість. Важливим є періодичність: до і після роботи з клієнтом, це дозволить нам перервати ланцюг передачі інфекції. В 70% випадків саме руки являються фактором передачі інфекції. Також потрібно звертати увагу на техніку обробки рук, оскільки на руках людини є критичні зони (кінчик пальця, великий палець, між пальцями). Без належної техніки обробки рук навіть найдорожчий антисептик не дасть вам стовідсоткову гарантію.

Сподіваюся, стаття певною мірою підняла найважливіші аспекти роботи майстра у салоні краси, і я маю надію зробить вашу красу безпечною!

Матеріал підготувала

спеціаліст з інфекційного контролю Січева Лідія.



## ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ОБРОБКИ ІНСТРУМЕНТАРІЮ В САЛОНІ КРАСИ, ПЕРУКАРНІ

ЧИСТА ЛІКАРНЯ  
БЕЗПЕЧНА  
ДЛЯ ПАЦІЄНТА



- 1  Провести гігієнічну обробку рук  
На сухі руки одягнути рукавички
- 2  Налити воду у ємність для дезінфекції  
Додати необхідну кількість концентрату згідно методичних рекомендацій
- 3  Інструменти в розкритому і розібраному вигляді повністю занурити в розчин дезінфектанту.  
Щоб занурити легкі вироби використовуйте фіксуючу пластину
- 4  Щільно закрити ємність кришкою.  
Витримати час експозиції згідно з методичними рекомендаціями

- 5  Достерилізаційна очистка.  
Використайте окрему ємність.  
(При відсутності забруднення біологічними рідинами та кров'ю допускається поєднана дезінфекція та достерилізаційне очищення)
- 6  Стерилізація: сухі, очищені інструменти в розкритому вигляді розкласти на решітці стерилізатора  
Хімічна стерилізація: Для стерилізації використовують спеціальні ємності, які двократно продезінфіковані.
- 7  Зберігати інструменти в УФ-випромінювачі чи крафт пакетах  
Увага: незапаковані /незагорнуті інструменти не є стерильними

АСОЦІАЦІЯ «СЛУЖБА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ». Всеукраїнський проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

# НОВИНИ З РЕГІОНІВ

## ХЕРСОН

КЗ «Херсонська міська клінічна лікарня» один із добре відомих медичних закладів не тільки на Херсонщині, але і за її межами. Заснована лікарня 26 жовтня 1914 року. Того ж дня, але вже 2014 року комунальному закладу «Херсонська міська клінічна лікарня» виповнюється 100 років. З огляду на історію це



не дуже велика подія, але поглиблюючись у життя лікарні розумієш, скільки різних подій, доленосних, хвилюючих, трагічних і радісних пережили люди працюючи в стінах закладу. До 100-річчя лікарні організовано проект «100 добрих справ». До цих справ увійшли: волонтерська діяльність по відношенню до співробітників, які працювали раніше в лікарні (одинокі, учасники ВВВ), приймають участь у всіх благодійних справах лікарні та місто (донорство, добродійна допомога дітям сиротам), участь у міській спартакіаді працівників охорони здоров'я де отримали не одне перше місце. Однією із таких добрих справ є отримання лікарнею статусу «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Знаковим в цій події є те, що вперше в Херсонській області, за ініціативи головного лікаря Комунального закладу «Херсонська міська клінічна лікарня» Алли Павлівни Малицької в проекті «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» приймали участь – стоматологічна поліклініка і амбулаторія загальної практики сімейної медицини, тобто підрозділи первинної ланки. Така позиція показує відношення до поліклінік, до їх статусу і розвитку.

## ЗАПОРІЖЖЯ

В Запоріжжі проходить активно впровадження проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» в життя. На етапі підготовки багатопрофільна лікарня «ВітаЦентр». Лікарня є однією із самих високотехнологічних та перспективних медичних центрів Запоріжжя та України. На сьогоднішній день в «ВітаЦентрі» працює 588 співробітників, із них 131 лікар, 204 медсестри, 132 з яких мають вищу категорію і 16 першу. В процесі проведення серії семінарів для медичного персоналу спеціаліст асоціації «СОІК» переконалася, що мед сестринська справа налагоджена на найвищому рівні.

### Історія клініки:

1953 рік створена 7-ма міська лікарня

1955 рік – перепрофілювання в медсанчастину заводів «Запоріжсталь» та «Дніпроспецсталь»

2007 рік – медсанчастина стала багатопрофільною лікарнею «ВітаЦентр».

Після проведення аудиту в 6 відділеннях, головним лікарем Маляренко Андрієм Євгенівичем було прийнято рішення підготувати до отримання статусу три відділення: хірургічне, ЛОР, та гінекологічно-урологічне відділення

Клініка чітко дотримується системи гігієни. Для більш якісного та економічного прибирання в клініці використовують додатковий професійний прибиральний інвентар. Асоціація «СОІК» впевнена, що найближчим часом багатопрофільна лікарня «ВітаЦентр» достойно поповнить всеукраїнський реєстр проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

## СУМИ

Сумщина поступово та впевнено долучається до Всеукраїнського реєстру «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». З листопада 2013 року Сумська клінічна лікарня №1 розпочала активну діяльність разом з Асоціацією «СОІК». Спеціалістом «СОІК» було проведено низку семінарів по налагодженню гігієни, здійснено аудит усіх відділень, розроблено рекомендації.

11 червня на святковій зборі колективу завітали міський голова м. Суми – Лисенко Олександр Миколайович, начальник управління обласної державної адміністрації – Бутенко Сергій та начальник відділу охорони здоров'я сумської міської ради – Братушка Ольга Володимирівна щоб привітати медичний персонал з професійним святом та врученням статусу для усієї лікарні.

Головний лікар Валентина Михайлівна поздоровила колег з наступаючим святом – днем медичного працівника, вручила грамоти, сказала теплі та щирі слова. У своєму виступі головний лікар наголосила, що всі здобутки лікарні – це велика заслуга персоналу, починаючи від молодшого медичного персоналу.



Також, серед досягнень закладу в цьому році є внесення в книгу «Україна – золотий фонд нації».

Привітати медиків від Асоціації «СОІК» та асоціації медичних сестер України приїхала спеціаліст з інфекційного контролю Іванова Ірина. Також у неї була важлива місія – вручення статусу 10-ти відділенням лікарні. Відтак, весь заклад отримав почесне звання і табличка із однойменним надписом тепер розміщена на головному вході закладу.

Не залишили присутніх без уваги та поздоровлення і представники компанії «Лізоформ Медікал». Подарунком став торт з надписом «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

Сумська клінічна лікарня стала одинадцятим закладом, який повністю здобув нагороду!!!

Впевнених та рішучих кроків Вам у підкоренні нових вершин!

## ЧЕРНІГІВ

В Чернігові поповнюються «чисті» відділення. 12 червня в Чернігівському обласному наркологічному диспансері отримано статус!



Диспансерне відділення закладу дотримується санітарно-протиепідемічних та гігієнічних стандартів чистоти!

Вручення відбулось з вітального слова головного лікаря Седень Петра Михайловича та головної медичної сестри Бондаренко Галини Федорівни. Традиційно були вручені грамоти найкращим працівникам закладу на передодні свята медичного працівника. Фінальне слово взяла фахівець Асоціації «СОІК», яка привітала персонал, побажала їм не зупинятися на досягнутому, та вручила табличку старшому лікарю відділення.

## КРИВИЙ РІГ

Криворізький міжрайонний перинатальний центр було відкрито у грудні 2011 року. Він був першим в Дніпропетровській області медичним закладом, який надає високоякісну перинатальну допомогу матерям та дітям.



Керівництво та персонал закладу одним із перших підтримало проект «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». У Криворізькому перинатальному центрі зі стаціонаром ДОР, на початку 2014 року відбулося урочисте вручення статусу «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» двом відділенням – акушерське обсерваційне відділення та відділення інтенсивної терапії. На урочистому врученні головний лікар Криворізького перинатального центру зі стаціонаром Бобровнік Ніна Олександрівна виразила свою підтримку у впровадженні новітніх технологій в сфері госпітальної гігієни, та разом з колективом виразили готовність до проведення аудиту у всіх відділеннях Перинатального центру, та можливість отримати статус на всю лікарню.

Ще одним закладом у Кривому Розі, яке отримало статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» стала амбулаторія № 6 КУ «Центру первинної медико-санітарної допомоги № 4» КМР. При підтримці керівництва закладу Логінової Анжеліки Ана-



толіївни, та безпосередній участі головної медичної сестри Вітренко Світлани Юріївни, у короткі терміни були проведені всі заходи, які передбачені в проекті «СОІК» (проведення аудиту, навчання персоналу, проведення конференції). Це дало змогу медичному персоналу закладу набути необхідних додаткових знань та покращити його роботу. Цей проект дав поштовх і для інших амбулаторій, які також висловили своє бажання прийняти в ньому участь.

Матеріал підготували спеціалісти інфекційного контролю Зубченко Людмила, Січева Лідія, Іванова Ірина.